

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 27 iyun 2022-ci il №49 (2660) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Komando hərbi hissələri bizim gücümüzü daha da artıracaq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev iyunun 26-da - Silahlı Qüvvələr Günündə Kəlbəcər rayonuna səfəri çərçivəsində komando hərbi hissəsinə döyüş bayrağının verilməsinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Ali Baş Komandan İlham Əliyevə raport verib.

Müdafiə naziri yeni inşa edilən hərbi şəhərciyin baş planı barədə Ali Baş Komandanla məlumat verib.

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev şəxsi heyəti salamlayıb və hərbciləri 26 İyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə təbrik edib.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Şəxsi heyət hərbi orkestrin müşayiəti ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni ifa edib.

Dövlətimizin başçısı tədbirə çıxış edib.

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin çıxışı

- Bu gün biz Silahlı Qüvvələr Günü'nü Kəlbəcərdə qeyd edirik, azad olunmuş Kəlbəcərdə. Eyni zamanda, bu gün Kəlbəcərdə yeni yaradılmış komando qüvvələrinin hərbi hissəsi açılır.

Altı ay bundan əvvəl, dekabrın 24-də birinci komando hərbi hissəsi azad edilmiş Hadrutda istifadəyə verilmişdir. Bu gün Kəlbəcərdə yeni yaradılmış komando qüvvələrinin hərbi hissəsini açıırıq. Bu, onu göstərir ki, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra ordu quruculuğu prosesi sürətlə gedir və komando qüvvələri bütün digər silahlı birləşmələrlə bərabər ölkə qarşısında duran bütün vəzifələri yerinə

yetirmək, ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək və sərhədlərimizi qorumaq üçün bütün imkanlara malikdir.

Bu gün Silahlı Qüvvələrimizlə fəxr edə bilərik. Bu gün biz müzəffər xalq kimi, qalib ölkə kimi Ordu Günü'nü qeyd edirik. İşğal illəri dövründə hərbcilərlə çoxsaylı görüşlərdə - hərbi hissələrdə, səngərlərdə, Lələtəpə zirvəsində, hərbi paradlarda hər zaman deyirdim ki, gün gələcək biz öz doğma torpaqlarımızı qaytaracağıq. Hər zaman deyirdim ki, Ermənistan öz xoşu ilə bizim torpaqlarımızdan çıxmasa, biz hərbi yolla Qarabağ məsələsini həll edəcəyik. Belə də oldu. Müzəffər Azərbaycan Ordusu tarixi missiyanı şərəflə yerinə yetirdi.

Biz Vətən müharibəsində xalqımızın böyüklüyünü göstərdik, yenilməz ruhumuzu göstərdik, güclü iradəni göstərdik və göstərdik ki, Azərbaycan xalqı heç vaxt işğalla barışmaq fikrində deyildi. Sadəcə olaraq, biz istəyirdik ki,

bu məsələ sülh yolu ilə həll olunsun və uzun illər apardığımız danışıqların məqsədi məhz bu idi. Biz istəyirdik ki, qan tökülsün. Ümid edirdik ki, beynəlxalq aləm Ermənistanı sanksiyalar tətbiq etməklə işğalçıni məcbur edib bizim torpaqlarımızdan çıxaracaq. Ancaq əfsuslar olsun ki, biz bunu görmədik və Azərbaycan xalqı bütün gücünü səfərbər edib tarixi şərəfli missiyanı yerinə yetirib.

Biz müzəffər xalq kimi, qalib dövlət kimi bundan sonra əbədi yaşayacağıq. Ancaq biz bu şanlı Qələbəni əldə etmək üçün gecə-gündüz çalışmalı idik, güc toplamalı idik. Çünki bu gün dünyada güc amili ön plandadır. Beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri işləmir, beynəlxalq təşkilatlar faktiki olaraq fəaliyyəti formal şəkildə davam etdirir. Haqq-ədalət bizim tərəfimizdə idi, beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdə idi, bizim torpaqlar işğal altında idi. Ancaq işğalçıya heç kim "Azərbaycan torpaqlarından çıx!" deməmişdir.

Ona görə biz güc toplamalı idik ki, özümüz bu vəzifəni icra edək və toplayırıq. Siyasi güc topladıq, beynəlxalq aləmdə öz gücümüzü artırıdık. Bütün dünyaya sübut etdik ki, Qarabağ Azərbaycandır və Azərbaycan xalqı bu işğalla heç vaxt barışmayacaq. İqtisadi güc topladıq və iqtisadi müstəqillik əldə etdik. Əgər iqtisadi müstəqillik olmasaydı, imkanlarımız olmasaydı, biz müharibəni hansı vasitələrlə aparacağıdıq? Ona görə iqtisadi müstəqillik və sürətli inkişaf bizim Qələbəmizi yaxınlaşdırırdı.

Vətənpərvərlik işinə çox böyük önəm verirdik. Gənc nəsli vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə etmək üçün bir çox tədbirlər görülmüşdür və buna nail olduq. Bu gün Azərbaycan gəncləri vətənpərvər gənclərdir, Vətənə bağlıdır və Vətən müharibəsi bunu bütün dünyaya göstərdi. Bizi Qələbəyə aparan ən başlıca amil milli ruh, ləyaqət, Vətənə sev-

gi idi və bunu gənc nəslin nümayəndələri, müstəqillik dövründə yetişən gənclər etdilər. Öz canlarını fəda edərək, ölmə gedərək bunu etdilər. Əziz şəhidlərimizin xatirəsi daim bizim qəlbimizdə yaşayacaq. Ona görə vətənpərvərlik, nizam-intizam, iqtisadi güc, siyasi mövqelər və əlbəttə ki, Silahlı Qüvvələrimizin müasir silahlarla təchiz edilməsi - bütün bu amillərin vəhdəti İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrini şərtləndirdi. Cəmi 44 gün ərzində biz düşməni torpaqlarımızdan qovduq, düşməni diz çökdürdük, onu məcbur etdik ki, ağ bayraq qaldırsın və Kəlbəcərdən məcbur olaraq çıxsın. Kəlbəcər bir güllə atılmadan azad edilmişdir. Biz onsuz da Kəlbəcəri azad edəcəydik. Çünki artıq Ermənistan ordusunun beli qırılmışdı, ancaq itkilər çox olacaqdı. Ona görə 44 gün ərzində Ermənistan ordusunu elə vəziyyətə saldıq ki, onların başqa yolu qalmamışdı.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Komando hərbi hissələri bizim gücümüzü daha da artıracaq

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Bizim şanlı müharibəmiz indi müxtəlif ölkələrin ali məktəblərinin hərbi dərslərlərinə bənzəyir və bunu bir çox hərbi ekspertlər qeyd edirlər. Çox çətin relyefi olan ərazini, Şuşa kimi alınmaz qalanı cəmi 44 gün ərzində azad etmək ancaq Azərbaycan əsgərinin ruhu, gücü hesabına mümkün olmuşdur. Biz bütün dünyaya göstərdik ki, həm ruhən, həm fiziki cəhətdən, həm peşəkarlıq, həm döyüş qabiliyyəti, həm də Vətənə olan sevgi və məhəbbət nöqtəyi-nəzərdən böyük xalq. Biz bu gün qalib insanlar kimi yaşayırıq. Bütün dünya azərbaycanlıları yaşadıkları yerlərdə başlarını dik tutub qalib xalqın nümayəndələri kimi yaşayırlar. Biz tarix qarşısında, əcdadlarımızın ruhu qarşısında və gələcək nəsillər qarşısında tarixi missiyani icra etdik. Bu tarixi Qələbə daim bizim tariximizdə olacaq. Biz daim bu tarixi Qələbə ilə fəxr edəcəyik.

Ermənistan ordusu 44 gün

tacı olan Şuşanı - bu alınmaz qalanı alaraq biz Şuşada Azərbaycan bayrağını ucalt-

dıq. Ermənistan məcbur olub kapitulyasiya aktına imza atıb və o vaxt işğal altında

la təchiz edək, sərhəd boyunca bütün əlverişli mövqelərə sahib olaq, yerləşək və

yerindədir, bunu heç kim unutmamın".

Vətən müharibəsində Er-

göstərdik ki, güclü iradə olan yerdə, xalq-iqtidar birliyi olan yerdə, hərbiçilərin vətənpərvərliyi olan yerdə heç kim bizim qabağımızda dura bilməz. Əgər yenə də Ermənistan revanşist qüvvələr baş qaldırsa, bilməlidirlər ki, onları nələrlə gözləyir.

Biz müharibə istəmirik, heç vaxt istəməmişik. Amma biz istəyirik ki, bizim maraqlarımız təmin olunsun. Biz istəyirik ki, müharibə nəticəsində yaradılmış reallıqlar hamı tərəfindən qəbul edilsin. Deyə bilərəm ki, dünyanın aparıcı qüvvələri postmüharibə reallıqlarını artıq qəbul ediblər və öz fəaliyyətini bu reallıqlar əsasında qururlar. Ermənistan da bu reallığı qəbul etməlidir. Müharibədən cəmi bir il yarım keçibdir. Bu müharibəni unutmamınlar - nə onlar, nə də ki, sonrakı nəsillər. Bilsinlər ki, Azərbaycan güclü dövlətdir, Azərbaycanın güclü ordusu var, Azərbaycan əsgəri, zabiti dövlətimizi qorumaq üçün canını fəda etməyə hazırdır, necə ki, ikinci Qarabağ müharibəsin-

ərzində demək olar ki, məhv edilmişdir. Ermənistan ordusunda panika, isterika vüset almışdı. Özlərinin etirafına görə, 10 min fərari olmuşdu. Azərbaycan Ordusunda bir nəfər də döyüş meydanından qaçmadı. Budur Azərbaycan övladının ruhu, Vətənə olan bağlılığı. Qarabağın

qalan ərazilərdən çıxmağa məcbur olub.

Biz indi bütün sərhəd boyunca yerləşmişik. Bütün sərhədlərdə hərbi hissələr yaradılmışdır. Müharibədən keçən ilyarım ərzində biz gecə-gündüz çalışmışıq ki, ordumuzu daha da gücləndirək, daha da müasir silahlar-

buna nail olduq. Altı ay bundan əvvəl Hadrutda birinci komando hərbi hissəsi açılmışdır. Bu gün Kəlbəcərdə ikinci komando hərbi hissəsi açılır. Növbəti komando hərbi hissələrinin açılması nəzərdə tutulur və bu silahlı birləşmələrdə minlərlə azərbaycanlı xidmət edəcək. Bu, bizim gücümüzü daha da artıracaq.

Müharibədən sonra bu gün Azərbaycan Ordusu daha güclüdür - həm təchizat nöqtəyi-nəzərdən, həm də döyüş qabiliyyəti nöqtəyi-nəzərdən. Ona görə biz bundan sonra da Ordumuzun inkişafı üçün ciddi addımlar atacağıq. Ən müasir silahları almaq üçün yeni kontraktlar imzalandı. Bu kontraktlar artıq icra olunur, yeni silahlar, ən müasir texnika Azərbaycana gətirilir və gətiriləcək. Ermənistanla sərhəddə bizim mövqelərimiz daha da möhkəmlənəcək. Əgər Ermənistan sərhədlərinin müəyyən edilməsi işində yenə də öz köhnə taktikasına qayılsa, vaxt uzatmağa çalışsa, nəticədə özü peşman olacaq. Biz Ermənistan baş qaldıran revanşist qüvvələrin hərəkətlərinə diqqətlə baxırıq. Onlar da bunu bilsinlər. Bax, o dağın başında mənim sözlərim yazılıb: "Dəmir yumruq"

mənistanı məğlub etməyimiz onlar üçün dərs olmalıdır. Onlar hesab edirdilər ki, orduları məğlubedilməzdir və

öz orduları haqqında olma-yan şayiələri yayırdılar. Biz göstərdik ki, onlar Azərbaycan Ordusu qarşısında duruş gətirə bilməzlər. Onlar bəyan edirdilər ki, Azərbaycan öz torpaqlarını heç vaxt silahlı yollarla ala bilməz. Çünki həm qurulmuş istehkamlar, həm 30 il ərzində mühəndislik işlərinin aparılması, həm də ki, bu bölgənin coğrafiyası onlar üçün çox əlverişli idi. Biz bu mifi də dağıtdıq və

də canlarını fəda etdilər.

Ordu quruculuğu ilə bağlı işlər planlı şəkildə gedir. Kəlbəcər rayonunda, Laçın rayonunda və azad edilmiş digər rayonlarda bir çox hərbi hissələr yaradılır və xidmət şəraiti də yaxşıdır. Bütün şərait təmin edilir ki, hərbiçilərimiz xidmət şəraitini nəzərə alaraq daha yaxşı xidmət etsinlər.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV: Komando hərbi hissələri bizim gücümüzü daha da artıracaq

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Bu gün Ordu Gününü Kəlbəcərdə qeyd etməklə biz hamımız qürur hissi keçiririk. Kəlbəcər 1993-cü ilin aprel ayında işğal altına düşmüşdü. O vaxt hakimiyyətdə olan AXC-Müsavat xəyanətkar cütlüyü Kəlbəcəri nəinki müdafiə etmədi, hətta Kəlbəcəri qurban verməyə hazır idi, bunu da etdi. Ondan əvvəl Laçın və Şuşa işğal altına düşdü və Kəlbəcərin işğal altına düşməsi ermənilərin planlarında idi. AXC-Müsavat hakimiyyəti talançılıqla, soyğunçuluqla məşğul olurdu, orduya, ordu təchizatına fikir vermirdi, bu bölgədə yaşayan insanlara fikir vermirdi, onlara biganə yanaşırdı və Kəlbəcər işğal altına düşdü. Beləliklə, Ermənistan öz arzularına, çoxəsrlik arzularına çatdı ki, Qarabağla, - o zaman "Dağlıq Qarabağ" adlandırılırdı, - bu bölgə ilə Ermənistan arasında canlı bağlantı olsun. Kəlbəcər, Laçın dağları bu bağlantının qabağını almışdı. Kəlbəcərin itirilməsi strateji nöqteyi-nəzərdən böyük faciə idi. Eyni zamanda, burada yaşayan insanların bir çoxu ermənilər tərəfindən öldürülüb, buradan çıxan insanların bir

sanlar aprelin əvvəllərində o qarlı, şaxtılı havada oradan ayaqyalın keçməyə məcbur idilər. Onlara yolda da işğencələr verildi, pusqalar quruldu. Mənfur düşmən tərəfindən dinc əhali öldürüldü.

işləri gedir. Mən ikinci dəfədir Kəlbəcəre gəlirəm və bu gün də bir çox tədbirlər var. Kəlbəcərin infrastrukturunu, elektrik təchizatı, su təchizatı, evlərin tikilməsi - artıq buna start verilir. Əlbəttə ki, biz, ilk

Kəlbəcərdə bu hərbi bayramı keçirmək əlavə dəyər verir, bizim qəlbimizi daha da böyük qürurla doldurur.

Biz bütün dünyaya sübut etmişik ki, biz böyük xalqıq. Qarabağ hər zaman Azər-

haqqında təqdimatı oxunub.

Polkovnik-leytenant Fəxrəddin Cavadov döyüş bayrağını Ali Baş Komandan qəbul edərək and içib.

Sonra komando hərbi hissəsinin şəxsi heyəti Müzəffər Ali Baş Komandan qarşısında "Komando andı"nı qəbul edib.

Ali Baş Komandan "Komando andı"nı qəbul edən şəxsi heyəti təbrik edib.

Şəxsi heyət tənənəli marşın sədələri altında döyüş bayrağı ilə tribunanın önündən keçib.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev hərbi şəhərcikdə əsgər yeməxanası, tibb məntəqəsi, əsgər yataqxanası ilə tanış olub, yeni inşa edilən qərargah binasında yaradılan şəraitlə maraqlanıb.

Qərargah binasındakı akt zalında Quru Qoşunlarının komandanı general-leytenant Ənvər Əfəndiyev əməliyyat şəraiti barədə Ali Baş Komandana məlumat verib.

Sonra Prezident İlham Əliyev hərbi şəhərciyin ərazisində uzunömürlülük rəmzi kimi çinar ağacı əkib, şəhidlərin xatirəsinə ucaldılan abidə-kompleksini və "Dəmir yumruq" abidəsini ziyarət edib.

Hərbi cinayətkarlar - Sarkisyan, Köçəryan bunu törətdilər: İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə Xankəndiyə gəlmişdilər, guya orada müqavimət göstərəcəklər. Dovşan kimi, fərari kimi qaçdılar ora-

növbədə, hərbi təyinatlı yolları inşa etməliydik və bunu etdik. Bu gün bu hərbi hissənin açılması bir daha göstərir ki, biz istədiyimizə nail olacağıq - Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru bərpa edəcəyik. Artıq bu proses başlamışdır və ilk növbədə, bu bölgədə - Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə bizim hərbi gücümüz daim möhkəm olmalıdır. Ona görə bugünkü mərasim xüsusi mənə daşıyır, rəmzi mənə daşıyır.

Biz 1993-cü ilin aprelinde itirdiyimiz Kəlbəcərdə bu gün Ordu Gününü qeyd edirik, qürurla qeyd edirik. Onu da deməliyəm, işğal dövründə müxtəlif variantlar müzakirə olunurdu, vasitəçilər tərəfindən bizə müxtəlif variantlar təklif edilirdi. Bütün bu variantlarda Kəlbəcərin Azərbaycana qaytarılması məsələsi ayrıca mövzu kimi gündəlikdə idi. Mən hər zaman deyirdim ki, biz bütün torpaqları geri almalıyıq. Beş rayonla biz kifayətlənə bilmərik. Kəlbəcər, Laçın, Şuşa, digər rayonlar da bizdə olmalıdır, bu, bizim tarixi torpağımızdır, dədə-babalarımızın diyarıdır və buna nail olduq.

baycan torpağı olub - işğal dövründə də, müharibə dövründə də, müharibədən sonra da və bu gün də. Qarabağ Azərbaycandır!

çoxu Murov dağlarında donub və həyatlarını itirib. İndi buraya gələn hər bir insan Murov dağına aşaraq görür ki, nə qədər çətin yoldur, daim dumanlı yoldur və bu gün səhər mən oradan keçmişəm - yağış, duman. İn-

dan. Ona görə Kəlbəcərin itirilməsi müharibənin ondan sonrakı gedişatına da əlbəttə ki, mənfə təsir göstərmişdi.

Biz Kəlbəcəri bir güllə atılmadan azad etdik, öz doğma diyarımızı qaytardığımız Kəlbəcərdə quruculuq

Hərbçilər: Qarabağ Azərbaycanıdır!

***

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin komando hərbi hissəsinə döyüş bayrağının verilməsi

Ali Baş Komandan Silahlı Qüvvələr Günü və yeni hərbi hissənin açılışı münasibətilə Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyini və şəxsi heyəti bir daha təbrik edib, onlara uğurlar arzulayıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Azad olunmuş bütün şəhərlərdə işğal və Zəfər muzeyləri inşa edilməlidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 26-da Kəlbəcər rayonunda "İstisu" sanatoriyasının təmələqoyma mərasimində iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezidentin İşlər müdiri Ramın Quluzadə dövlətimizin başçısına sanatoriyada görülməli işlərlə bağlı məlumat verib.

Bildirilib ki, 34 hektar ərazidə salınması nəzərdə tutulan "İstisu" İstirahət-Müalicə Kompleksi gündəlik 300 nəfər qəbul etmək imkanına malik olacaq. Kompleksdə sağlamlıq-bərpa mərkəzi ilə yanaşı, 10 kottecin tikilməsi də planlaşdırılır.

Diqqətə çatdırılıb ki, Kəlbəcərin İstisu kəndinin məşhur mineral suyu olan "İstisu" bulağı ətrafında 1928-ci ildə eyniadlı sanatoriya yaradılıb. İşğal dövründə yararsız hala salınan sanatoriya yeni simada tam bərpa olunacaq və əvvəlki şöhrəti qaytarılacaq.

Prezident İlham Əliyev "İstisu" sanatoriyasının təməlini qoyub.

Sonra dövlətimizin başçısı çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Kəlbəcər və Laçın rayonlarına mənim səfərim başa çatır. Keçən il olduğu kimi, bu il də burada - İstisu qəsəbəsində başa çatır. İstisu qəsəbəsinin inkişafı ilə bağlı artıq konkret addımlar atılır. İlk növbədə, yeni su zavodunun tikintisi nəzərdə tutulur. Bu gün mən bu su zavodunun təməlini qoydum. Vaxtilə məşhur olan İstisu suyu yenidən buraxılacaq, istehsal olunacaq, Azərbaycanda istehlak olunacaq və ixrac ediləcək. Eyni zamanda, arxada gördüyünüz "İstisu" sanatoriyasının dağıntılarıdır. Keçən il burada bu dağıntılarla tanış oldum və göstəriş verdim ki, bu yerdə - İstisu qəsəbəsində yeni mehmanxana inşa edilsin və müalicə mərkəzi yaradılsın. Çünki vaxtilə sovet dövründə minlərlə insan gəlib burada dincəlib, öz sağlamlığını bərpa edib, bu gözəl təbiətdən zövq alıb.

Bu dağıntılar erməni faşizminin təzahürüdür. Onlar binalarımızı, məscidlərimizi, məktəblərimizi, şəhər və kəndlərimizi dağıdıblar. Bu sanatoriyayı da dağıdıblar. Amma bir müddətdən sonra burada yeni gözəl mehmanxana və müalicə mərkəzi yaradılacaq. Mən hesab edirəm ki, bu, çox vacibdir. Çünki "İstisu" sanatoriyası və İstisu suyu bu bölgənin

rəmzi, Kəlbəcərin təbii sərvəti idi. Bu gün biz - bu torpaqların sahibləri vaxtilə əlimizdən alınmış bütün sərvətləri özümüzə qaytarmışıq. Bütün şəhər və kəndlərimizi yenidən, sıfırdan bərpa edirik və edəcəyik, o cümlədən Kəlbəcər rayonunda, Laçın rayonunda böyük quruculuq işləri gedir.

Ancaq mənim iyunun 26-da bu rayonlara səfərimin əsas səbəbi bu gün - Silahlı Qüvvələr Günündə hərbiçilərlə bir yerdə olmağımdır. Mən bu gün hərbiçilərlə - yeni yaradılmış komando qüvvələri ilə Ordu Günündə Kəlbəcərdə qeyd etdim. Hesab edirəm ki, bunun çox böyük rəmzi mənası var. Hərbi xidmət nöqtəyi-nəzərdən bu bölgə - Kəlbəcər-Laçın zonası həm iqlim, həm relyef, həm də təbiət baxımından bəlkə də ən çətin bölgədir. Ona görə bu gün mən burada olmalı idim, müzəffər Ordumuzla bərabər olmalı idim, hər zaman olduğu kimi.

Eyni zamanda, bu fürsətdən istifadə edərək son bir il ərzində burada görülmüş işlərlə də tanış oldum. Görürdüm, baxırdım, mənim göstərişlərim necə yerinə yetirilir, ümumiyyətlə, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının inkişafı ilə bağlı hansı əlavə addımlar atılmalıdır. Çünki bu rayonların bərpası azad edilmiş digər rayonlara nisbətən daha çətinidir. Ona görə ki, biz hələ də Murov aşırımından keçib gəlməliyik. Qış aylarında gediş-gəliş çətinidir. Hava limanı hələ hazır deyil ki, yükləri hava yolu ilə göndərək. Ona görə bu bölgələrin, bu iki rayonun inkişafı ilə bağlı işlər gedir. Ancaq, əlbəttə, bu təbii şərait imkan vermir ki, bu işlər daha geniş vüsət alsın. Amma buna baxmayaraq, bütün infrastruktur layihələri uğurla icra edilir. Ke-

çən il 4 su elektrik stansiyası istifadəyə verilib. Bu il isə 5 su elektrik stansiyasının istifadəyə verilməsi təmin ediləcək. Həmin 4 stansiya artıq işləyir və ümumi enerji gücümüzü artırır, bərpaolunan enerji növlərinin həcmnin artırılmasına xidmət göstərir.

Yollar çəkilir. Kəlbəcər və Laçın rayonlarında 10-dan çox tunel inşa edilir. Təsəvvür edin, 10-dan çox tunel. Onların arasında ən böyük tunelin uzunluğu təxminən 12 kilometrdir. Biz bu tuneli Murov dağının altından çəkirik ki, buraya gediş-gəliş rahat olsun. Bu, həm mülki əhali üçün, həm hərbiçilər üçün, həm də müdafiə nöqtəyi-nəzərdən lazımdır. Hazırda bütövlükdə 10-dan çox tunel tikilir və gələcəkdə bu tunellərin sayı daha da çox ola bilər. Çünki burada hər tərəf dağlardır, meşələrdir. Qarabağ bölgəsində isə indi 10-dan çox tunel, 9 viaduk, onlarla körpü inşa edilir. Görün, həm Zəngəzurda, həm də Qarabağda ancaq yol təsəvvüratına aid olan nə qədər genişmiqyaslı işlər görülür. Çünki bunlar - elektrik enerjisi və yol əsasıdır. Bunlar olmadan heç bir inkişafdan söhbət gedə bilməz.

Bu gün mənə, eyni zamanda, digər infrastruktur layihələrinin icrası ilə bağlı məlumat verildi. Hesab edirəm ki, qısa müddət ərzində, - müharibədən cəmi ilyarım keçib, - bu genişmiqyaslı işlərin görülməsi həm gücümüzü, niyyətimizi, iradəmizi göstərir, bir daha xalqımızın böyüklüyünü göstərir. Biz bunu təkbəşinə edirik və edəcəyik.

Bu gün Kəlbəcər şəhərinin Baş planı mənə təqdim edildi. Bu Baş planı hazırlayan şirkət Zəngilan şəhərinin Baş planını da hazırlayıb. Mən o vaxt demişdim ki,

Zəngilan şəhəri təbiətə sıx inteqrasiya olunmalıdır, park-şəhər olmalıdır, Kəlbəcər də həmçinin. Kəlbəcərin də özünəməxsus füsunkar təbiəti var. Kəlbəcər şəhərinin Baş planının təsdiq olunması, əlbəttə ki, bu təbii gözəlliyi ehtiva edir. Artıq ilin sonuna qədər müfəssəl layihələndirmə gedəcək və ondan sonra yaşayış binaları, məktəb, xəstəxana inşa ediləcəkdir. Hərbi hissələr, ictimai yerlər artıq fəaliyyət göstərir. Göstəriş vermişəm ki, Kəlbəcərdə mütləq aşıq mərkəzi və lazımlı olan digər tikililər inşa edilsin. Bu, ancaq Kəlbəcər şəhərinin Baş planıdır. Kəlbəcər rayonunun inkişafı ilə bağlı isə biz də konsepsiya artıq hazırdır. Kəndlərin yenidən qurulması konsepsiyamız hazırdır və biz bunu icra edəcəyik.

Laçın rayonunda yeni hava limanı inşa edilir. Bu hava limanının tikintisinin ən çətin tərəfi Laçın rayonunda və Kəlbəcər rayonunda düz yerin olmamasıdır. Ona görə biz dağları yarıyıq, dağları kəsirik ki, zolaq üçün uyğun şərait yaradılsın. Ona görə bu torpaq işləri hələ gələn il də davam edəcək. Ümid edirəm ki, 2024-cü ildə Laçın rayonunda beynəlxalq hava limanı açılacaq və ondan sonra gediş-gəliş daha rahat olacaq. Əminəm ki, bu bölgə turizm zonası olacaq. Çünki burada olan təbii gözəllik heç bir yerdə yoxdur. Təbii gözəllik - çaylar, bulaqlar, meşələr - biz bütün bu sərvətdən məhrum idik, ermənilər bizim xalqımızı məhrum etmişdilər. Otuz il ərzində bizim təbii sərvətlərimizi istismar edir, ağaclarımızı kəsirdilər, - 60 min hektar ağac fondu, meşə fondu məhv edilib, - çaylarımızı zəhərləyir, binalarımızı sökür, qızıl yataqlarımızı qanunsuz istis-

mar edirdilər. Hər şeyi qanunsuz edirdilər. Bu gün erməni vəhşiliyi haqqında dünyada kifayət qədər böyük məlumat var və biz bu məlumatı daha da genişləndirəcəyik.

Bu gün, eyni zamanda, Kəlbəcər şəhərində işğal və Zəfər muzeylərinin təməli qoyuldu. Azad edilmiş bütün şəhərlərdə mənim göstərişimlə işğal və Zəfər muzeyləri inşa edilməlidir. Artıq bir neçə şəhərdə layihələr təsdiqlənib. Bu gün Kəlbəcər şəhərində də bu layihə təsdiqləndi və təməl daşı atıldı.

Yəni, biz hərtərəfli iş görürük - həm infrastruktur işləri, xəstəxanalar, məktəblər, yaşayış binaları, mədəniyyət obyektləri, məscidlərimizin bərpası, muzeylər, hava limanları, demir yolları, tunellər. Cəmi bir il yarım ərzində görülməli bütün işləri sadalamaq mümkün deyil. Bu, onu göstərir ki, biz bu torpaqların sahibləyirik. Bu torpaqlar 30 il ermənilərin əlində idi. Nə qoyub getdilər? Xarabaxana, viran qoyulmuş şəhərlər, kəndlər! Dəfələrlə demişəm, hər dəfə də bu dağıntıları görəndə bir daha deyəcəyəm: Elə bil ki, burada vəhşi qəbilə yaşayıb. Burada ondan da eybəcər işlər görülüb - ancaq dağıtmaq, sökmək, yandırmaq. Bu qədər nifrət, bu qədər qeyri-insani hərəkət, görəsən, haradan qaynaqlanırdı? Bunu gərək psixoloqlar, yaxud psixiatrlar bizə desinlər. Çünki normal adam bu əməllərə əl atmaz.

Biz isə qurub-yaradan xalqıq. Biz gəlmişik, tamamilə dağılmış 10 min kvadratkilometr ərazidə yeni həyat qururuq. Artıq yeni həyatın təzahürləri görünməkdədir. Azad edilmiş şəhərlərimizdə, kəndlərimizdə artıq geniş inşaat işləri gedir. Məsələn, mənə verilən məlumata görə, indi Şuşa şəhərində mindən çox insan yerləşib və inşaat işləri ilə məşğuldur, xidmət sahəsində işləyir. Artıq Ağdamda sənaye parkı yaradılır. Zəngilanda, Ağalı kəndində birinci "ağıllı kənd" layihəsi istismara verilmişdir. Yəni, bunu biz edirik, biz - bu torpaqların sahibləri. Ancaq hər kəs bilməlidir, bu, çox genişmiqyaslı işdir.

Bununla bərabər, Ermənistanla bütün sərhəd boyunca yeni mövqelər, yeni postlar quraşdırılır. Heç vaxt olmayan, Ermənistan sərhədinə gedən bir çox yollar salınır ki, biz mövqelərə daha rahat gələ bilək.

Bütün bu işlərin həcmi bir daha xalqımızın böyüklüyünü göstərir. Onu göstərir ki, bir daha demək istəyirəm, biz bu torpaqların sahibiyik, buraya qayıtmışıq və burada əbədi yaşayacağıq. Qarabağ Azərbaycandır!

General-polkovnik Zakir Həsənov:

İldönümü geriye baxış, görülmə işlərin təhlili və gələcək planların dəqiqləşdirilməsidir

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov 26 iyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə müsahibə verib.

- Cənab nazir, ilk növbədə, Sizi və Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətini 26 iyun - Silahlı Qüvvələrimizin yaradılmasının 104-cü ildönümü münasibətilə ürəkdən təbrik etmək istərdik. İşinizdə müvəffəqiyyətlər, yeni zirvələrin fəth edilməsini arzulayırıq. Ordumuz bu bayramı hansı əhval-ruhiyyədə qarşılayır?

- Ən əsası, azad edilmiş ərazilərimizin qorunması ilə bağlı daşdıığımız cavabdehliyə və etimada görə böyük məsuliyyət, eyni zamanda, sonsuz qürur və iftixar hissi ilə. Vətən müharibəsində qazandığımız Qələbə Azərbaycan xalqının şanlı qəhrəmanlıq salnaməsinin təcəssümüdür. Haqq savaşında canından keçən qəhrəman şəhidlərimizin xatirəsi yaddaşlarda əbədi yaşayacaq. Biz bu bayramı qalib Ordu kimi qarşılayırıq. Müzəffər Ali Baş Komandanımızın qətiyyəti, müdrik hərbi strategiyası əsasında Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsində rəşadət və şücaət göstərərək düşmənin 30 ildən artıq davam edən hərbi təcavüzünə son qoymaqla Vətən və xalq qarşısında şərfli vəzifəsini layiqincə yerinə yetirdi. Vətənin keşiyində yüksək əhval-ruhiyyədə dayanan Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti torpaqlarımızın müdafiəsi naminə Ali Baş Komandanın hər bir əmrinə daim hazırdır.

Onu da qeyd edim ki, bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğunda da hər ildönümü geriye, qət edilmiş yola baxış, görülmə işlərin təhlili və gələcək planların dəqiqləşdirilməsi mərhələsidir. Qürurverici məqamdır ki, Ordumuz da 104-cü ildönümünü böyük uğurlarla qarşılayır və fəxr hissi ilə qeyd edir.

- Ali Baş Komandanın göstərişinə əsasən, Orduda genişmiqyaslı islahatlar aparılır, Ordumuz qarşıdaş Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin modelinə uyğunlaşdırılır. Siz bu prosesi necə qiymətləndirirsiniz və Azərbaycan Ordusunun potensialını necə dəyərləndirirsiniz? Mümkünsə, ordumuzda aparılan islahatlar çərçivəsində görülmə işlər barədə söz açardınız...

- Uğurlu "Dəmir yumruq" əməliyyatından sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Azərbaycan Ordusunun Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin kiçik modeli kimi yeni keyfiyyətə mərhələsinə yüksəlməsi, habelə qoşunların ən müasir silah və hərbi texnika, bütün təminat növləri ilə təmin edilməsi barədə müvafiq göstərişlər verdi. Eyni zamanda, dövlətimizin başçısının Fərmanı ilə Azərbaycan Ordusunun təşkilatı-ştat quruluşunda

əsaslı dəyişikliklər aparıldı və Azərbaycan Ordusunun tərkibində Quru Qoşunları, əməliyyat (komando) birləşmələri və Milli Müdafiə Universiteti yaradıldı. O cümlədən Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr və Hərbi Dəniz Qüvvələrinin ştatlarının optimallaşdırılması həyata keçirilərək qüvvə və vasitələrinin sayı artırıldı.

Azərbaycan Ordusunda həyata keçirilən islahatlar çərçivəsində yaradılan əməliyyat (komando) birləşmələrinin şəxsi heyəti peşəkarlığı səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin bazasında hazırlıq kurslarına cəlb edilib. Hazırlıq kurslarında fərqlənən və yüksək nailiyyətlər əldə edən hərbi qulluqçular əlavə olaraq təlimatçı kurslarına cəlb ediləblər. Nəticə olaraq Azərbaycan Ordusunda Komando Təlim Mərkəzi yaradılıb. Hazırda sözügedən təlim mərkəzində bu birləşmələr üçün şəxsi heyətin hazırlanması davam etdirilir.

Bundan başqa, Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin bazasında hazırlanmış təlimatçıların cəlb olunması ilə Komando Təlim Mərkəzinin nəzdində "Snayper hazırlığı kursu" fəaliyyətə başlayıb və bir neçə hazırlıq mərhələsi üzrə peşəkar snayperlərin hazırlanmasına nail olunub.

Vətən müharibəsində əldə edilmiş təcrübələrə əsasən qoşunların idarəedilməsi ilə bağlı Azərbaycan Ordusunun qoşun (qüvvə) növləri komandanlıqlarında Döyüşü İdarəetmə mərkəzləri və onların tabeliyində olan bölmələrdə döyüşü idarəetmə qrupları yaradılıb, heyətlərin hazırlığı və onların kompleksləşdirilməsi işləri təşkil edilib.

Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində Vətən müharibəsinin təhlili aparılıb, nəticələrinin təbii məqsədlə tədris proqramlarında yeniliklər edilib. Bundan əlavə, müharibənin təhlilinə həsr olunmuş çoxsaylı tədqiqat işlərinin nəticələri xarici və yerli mətbu orqanlarda nəşr olunub, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti tərəfindən bir çox ölkədə keçirilən konfrans və simpoziumlarda ikinci Qarabağ müharibəsinin unikallığının tutarlı faktlarla təsbit olunduğu barədə məruzələr edilib. Eyni zamanda, müharibənin fərqli aspektləri üzrə tədqiqat işlərinin aparıl-

ması davam etdirilir və yaxın gələcəkdə konkret məsələlər üzrə dissertasiya işlərinin müdafiəsi planlaşdırılır ki, bu da Azərbaycanda hərbi elminin inkişafına öz töhfəsini verəcək.

Elm və təhsilin keyfiyyət səviyyəsinin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması çərçivəsində Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri şəbəkəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, hərbi elm və təhsil sisteminin inkişaf etdirilməsi, Azərbaycan Ordusunda ali təhsilin bütün səviyyələri və əlavə təhsil proqramları üzrə ixtisaslı kadrlarla təminatın həyata keçirilməsi, yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması, onlarda praktik fəaliyyətdə elmi yanaşma bacarıqlarının formalaşdırılması, elmi nəticələrin ölkənin müdafiə qüdrətinin yüksəldilməsində və ordu quruculuğunun təkmilləşdirilməsində effektiv təbii, habelə dövlət orqanlarında çalışan yüksək vəzifəli şəxslərə hərbi-strateji, hərbi-iqtisadi və hərbi-siyasi məsələlərin öyrədilməsinin təmin edilməsi məqsədilə hərbi təhsil sisteminin Türkiyə Respublikasının və inkişaf etmiş digər ölkələrin hərbi təhsil sistemində uğurlu iş aparılıb.

Belə ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 5 mart tarixli Fərmanı ilə Müdafiə Nazirliyinin strukturunda Milli Müdafiə Universiteti, Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu və Hərbi İdarəetmə İnstitutu yaradılıb. Həmçinin Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin bazasında Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut yaradılıb. Bununla yanaşı, "Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin siyahısı"na dəyişiklik edilərək Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Hərbi İdarəetmə İnstitutu, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut, Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzi, Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey və Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyinə verilib. Cənab Prezidentin 2022-ci il 5 mart tarixli daha bir Fərmanı ilə Milli Müdafiə Universitetinin, Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutunun, Hərbi İdarəetmə İnstitutunun və Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Nizamnamələri də təsdiqlənib.

Milli Müdafiə Universiteti ta-

beliyində xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri vasitəsilə ali təhsilin bütün səviyyələri üzrə mütəxəssis hazırlığını, ümumi təhsilin tam orta təhsil, orta ixtisas və əlavə təhsil proqramlarının həyata keçirilməsini təmin edən, fundamental, nəzəri-metodoloji, pedaqoji-metodik və təbiiq elmi tədqiqatlar aparılan Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan xüsusi təyinatlı dövlət ali təhsil müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərəcək.

Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin fəaliyyətində fasiləsizlik, vəhdətlik, daimilik - mövcud təhsil standartları, tədris proqramları və planları əsasında təhsilin bir neçə səviyyədə əldə edilməsi imkanı, təhsilin ayrı-ayrı pillələri arasında sıx dialektik qarşılıqlı əlaqənin təmin olunması və onun insanın bütün həyatı boyu ardıcıl davam etməsi əsas götürülüb.

Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin strukturunda əsaslı dəyişikliklərin edilməsi Azərbaycan Ordusunda elm və təhsilin səviyyəsinin Türkiyə Respublikasının və inkişaf etmiş digər ölkələrin hərbi elm və təhsil sistemində uyğunlaşdırılmasına töhfə verəcək.

Aparılan islahatlar millilik və dünyəvilik - milli və ümumbəşəri dəyərlərin qorunması və onların dialektik vəhdətinin təmin edilməsi əsasında inkişaf və dünyəvi təhsil sistemində inqiyasətə əsaslı dayaq olacaq.

- İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə aparılan quruculuq işlərinin tərkib hissəsi olan hərbi obyektlərin tikilməsi və hərbi infrastrukturun yaradılması, hərbi hissələrdə xidməti-döyüş şəraitinin yaxşılaşdırılması və sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması sahəsində görülmə işlər barədə nə demək olar?

- Azərbaycan Respublikası Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yerləşən hərbi hissələrin şəxsi heyətinin məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması və fasiləsiz təminatını təşkil etmək məqsədilə qısa müddətdə yeni yataqxana, yeməcxana, hamam-camaşırxana kompleksi, anbarlar və digər obyektlər istifadəyə verilib. Vətən müharibəsindən sonrakı müddət ərzində ümumilikdə yeni tikilən, təmir-bərpa işləri aparılan obyektlərin sayı 200-ə yaxındır. Bu, həm ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin, həm də ölkə Prezidentinin ordumuza olan diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir.

Azad olunan ərazilərdə bölmələrin elektrik enerjisi ehtiyacının davamlı təmin olunması məqsədilə artıq 20-dən çox hərbi obyekt günəş batareyaları və panellərlə təchiz olunub. Həmçinin ildırım vurma təhlükəsi olan dağlıq ərazilərdə şəxsi heyətin, hərbi infrastrukturun, binaların və rabitə qurğula-

rının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə 200-ə yaxın ildırım ötürücü quraşdırılıb.

İşğaldan azad olmuş ərazilərdə şəxsi heyətin tibbi təminatının təşkil edilməsi məqsədilə dörd ədəd yeni və tam təchizatlı tibb məntəqəsi, Kəlbəcər şəhərində yeni hərbi hospital istifadəyə verilib, Hadrut qəsəbəsində isə daha bir hərbi hospitalın qısa müddətdə istifadəyə verilməsi planlaşdırılır.

Kəlbəcər və Laçın rayonlarının ərazisində dislokasiya olunmuş hərbi hissələrin şəxsi heyətini çöhrələ fasiləsiz təmin etmək üçün yeni çöhrəbişirmə sevləri tikilərək istifadəyə verilib, təminatın yaxşılaşdırılması məqsədilə yanacaq, ərzaq və əşya anbarlarının yaradılması işlərinə başlanılıb.

Qoşunların hərəkət qabiliyyətinin yüksəldilməsi və hertərəfli təminatının fasiləsiz yerinə yetirilməsi məqsədilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə yol infrastrukturunu inkişaf etdirilib, yeni yolların çəkilməsi və bərpası işləri aparılıb. Ümumilikdə 800 km-dən çox yeni yol çəkilib.

- Cənab nazir, bir qədər də Türkiyə-Azərbaycan hərbi əməkdaşlığı mövzusunda nəzər salaq...

- Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edir. Buna ilk növbədə iki ölkənin dövlət başçıları arasında münasibətləri təkan verir. Strateji müttəfiqliyimiz dostluq və qardaşlıq əlaqələri üzərində qurulub. Vətən müharibəsi zamanı qardaş Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi siyasi və mənəvi dəstək danılmazdır. Bildiyiniz kimi, 2021-ci il iyunun 15-də Şuşada Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri tərəfindən iki qardaş ölkə arasında strateji müttəfiqlik barədə Bəyannamə imzalanıb. Bu Bəyannamənin ikitərəfli münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsində, dəyərdim ki, müstəsna rolu var. Bəyannamədən irəli gələn fəaliyyətlər Azərbaycan Ordusunda planlı şəkildə yerinə yetirilir.

Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin mühəndis-istehkam ixtisaslı mütəxəssisləri azad olunmuş ərazilərimizin mina və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməsi prosesində bizə bilavasitə kömək edirlər. Belə ki, türkiyəli təlimatçılar tərəfindən mühəndis bölmələrinin şəxsi heyəti ilə beynəlxalq standartlara cavab verən xüsusi minatəmizləmə və digər kurslar keçirilir. Yeri gəlmişkən, qeyd etməliyəm ki, mühəndis bölmələrinin şəxsi heyəti işğaldan azad olunmuş rayonlarımızda bu günədək ümumilikdə 21 min hektara yaxın ərazini minalardan və partlamamış hərbi sursatlardan təmizləyib. Ərazilərin təmizlənməsi zamanı 9464 ədəd partlamamış hərbi sursat, piyada əleyhinə 6126, tank əleyhinə 2172 mina, ümumilikdə 18 min ədədə yaxın hərbi sursat aşkarlanaraq məhv edilib.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Əbədiyyət işığıdı bu birliyin işığı

Yolumuz qardaş ölkəyə - Türkiyə Respublikasıdır. Yadıma nə vaxtsa eşitdiyim bir musiqi düşür: "Sizə salam gətirmişəm". Azərbaycanın hərbi qulluqçularının Türkiyənin hərbi qulluqçularına ehtiramı kimi Azərbaycanımızdan Türkiyəmizə bir ürək tutumunca salam aparıram. Dönüşümdə bir ürək tutumunca "əleyk"lə qayıdacam...

Göylərlə bizim aramızda ancaq buludlardı. Şəhidlərimizi düşünürəm, onların ruhunun bu buludlardan da ucada olduğunu düşünürəm... Göylərdə - buludların arasında düşüncələr nə qədər bənzərsiz olmuş! Şəhidlərin sıralarında kursant yoldaşlarım da var. Düşüncələrim məni gah keçmiş, gah da gələcəyə aparır. Hər bir kursant yoldaşımı o illərdəki kimi xatırlayıram... Biz zamanında yaşlaşacağıq, onlar həmişə şəhid olduğu yaşda qalacaqlar...

Türkiyə səmalarındaykən qərribə bir doğmalığ hissedirəm. Bu gözlənilməz doğmalığ xatırladım ki, Türkiyə ilə Azərbaycanın dövlət maraqları həmişə qarşılıqlı sevgiyə, ehtirama, sədaqətə söykənib. Bu sədaqət tarixi sədaqətdir, obrazlı şəkildə desək, tarixləşmiş sədaqətdir. Türkiyənin istiqlal savaşında da, Bakının bolşevik-daşnak qüvvələrindən azad edilməsində də tarix yarıdan bu sədaqət, bu birlik, bu birliyi şərtləndirən güc tarixin axarını dəyişdi. Bu birliyi, bu ayrılmazlığı XX əsrin əvvəllərində Mustafa Kamal Atatürk "Azərbaycanın sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir" kimi, XX əsrin ortalarında Heydər Əliyev "Bir millət, iki dövlət" kimi tarixləşdirdi. Bu kəlamlar dostluğu, qardaşlığa sədaqəti yaşadan, əbədiyyən yaşadaacaq kəlamlardır.

Azərbaycanın ərazilərinin işğal edilməsi, işğalın 30 ilə yaxın uzanması, Ermənistanın regionda mövcud status-kvonu saxlamaq niyyəti Azərbaycanın ədalətli müharibəyə başlayacağını zəruriləşdirmişdi.

Azərbaycan bəşəri dövlət, azərbaycanlılar bəşəri xalq olsa da, belə bir şəraitdə müharibə istəyirdi. 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin döyüş əmri ilə əks-hücum əməliyyatı - Vətən müharibəsi başladı. Türkiyənin Vətən müharibəsinə mənəvi dəstəyi Azərbaycan əsgərinin döyüş əzmini, qələbə ruhunu daha da artırdı. Bu yüksəliş Zəfərlə tamamlandı...

Mustafa Kamal Atatürkün Azərbaycan sevgisini Türkiyə

Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Bakıda keçirilən Zəfər paradında belə ifadə etdi: "Azərbaycan torpaqları illərdi həsrət qaldığı Tərtər çayının sularına qovuşmuşdur. Şuşanın dağlarının başındakı duman artıq dərddi deyil. Girov qalmış Xarı Bülbül artıq azaddır və daha gözəl açacaqdır. Köndələnçay artıq daha coşqun axacaq. Araz nəgməsini daha güclü oxuyacaq. Qarabağ şikəstəsini oxuyan nəfəslər daha yüksək, daha güclü olacaqdır".

Heydər Əliyevin Türkiyəyə

sevgisini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "TEKNOFEST Azərbaycan" festivalında çıxışında belə ifadə etdi: "30 il ərzində türk qardaşlarımız daim bizim yanımızda olublar. Biz 30 il ərzində bu dəstəyi, bu qardaşlıq dəstəyini hər zaman hiss etmişik, bu gün də hiss edirik və bu gün Türkiyə-Azərbaycan yenə də bir yerdədir. Biz iki həftə bundan əvvəl Türkiyənin gözəl yerlərindən biri olan Rizedə əziz qardaşım, bərabər idik, iki həftədən sonra Bakıda yenə də bərabərlik. Nə qədər Türkiyə və Azərbaycan bir yerdə inamla addımlasa, bölgəmizdə sülh və barış o qədər də möhkəm olacaqdır. Bunu biz və bütün dünya İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı gördük. Türkiyə bizim yanımızda idi. Əziz qardaşım, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müharibənin ilk saatlarında "Azərbaycan tək deyil, Türkiyə onun yanındadır" deməsi bizə əlavə güc verdi, ruh verdi, inam verdi. Azərbaycan xalqı bunu heç vaxt unutmayacaq"...

Vətən müharibəsində qazanan Zəfər Türkiyə ilə Azərbaycanın hərbi sahədə əməkdaşlığını daha sıx şəkildə möhkəmləndirdi. Bu əməkdaşlıq müxtəlif miqyaslı tədbirlərlə davam etdirilir.

Bu günlərdə Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyinin dəvəti ilə

Mətbuat xidməti rəisinin müavini polkovnik-leytenant Anar Eyvazov, Azərbaycan Ordusunun Sənədli və Tədris Filmləri Mərkəzinin rəisi mayor İntiqam Cəfərov və mən Ankarada işgüzar səfərdə olduq. Bu səfər məhiyyəti etibarilə həm tanışlıq, həm də öyrənmə fəaliyyətini daha zəruri səviyyədə tənzimləmə baxımından memorandum xarakterli səfər idi. Hər iki dövlətin müvafiq hərbi qurumlarının fəaliyyətini ümumiləşdirməyə, qarşılıqlı inteqrasiyasını möhkəmləndirməyə xidmət edən bu səfərin başlıca missiyası təcrübə mübadiləsi idi.

"Xalqla əlaqələr" söz birləşməsi ilə "ictimaiyyətlə əlaqələr" söz birləşmələri arasında, sadəcə, səsləniş fərqi var. Türkiyədə də, Azərbaycanda da bu istiqamətdə fəaliyyət hərbi sirrin mühafizəsini gözləməklə dövlət maraqlarına, dürüstlüyün, gerçəkliyin ictimailəşdirilməsinə əsaslanır.

Uç gün müddətində xalqla əlaqələr Basın Müşavirliyində fəaliyyətin qurulması, koordinasiya edilməsi və ictimailəşdirilməsi ilə ətraflı tanış olduq.

Qurumun müşaviri albay Zəki Aktürk Türkiyədə bu fəaliyyət

Paşanın ruhunu da həmin səviyyədə sevindirdi. Bu analogiyayı hamı Azərbaycanda da, Türkiyədə də türkçülüynün fəlsəfi bildi...

Müharibədən sonra döyüş kadrları çəkmək mümkün deyil - bu kadrlar hansı texnoloji yeniliklərin tətbiqi ilə çəkilir-çəkilsin, reallığı, gerçəkliyi tam əks etdirə bilməyəcək. Türkiyənin istiqlal savaşını indi tarixdir, qürurla xatırlanan tarixdir, Türkiyənin qurtuluş tarixidir. Bu gözəl (və gərəklili) tədbirdə istiqlal savaşını savaş içində yaşadığımız illərdə İstanbula hücumu izləyə-izləyə yaşadığımız kadrları çəkmək qəhrəman deydim. Bu kadrları izləyə-izləyə 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsini, döyüşlərdə çəkilən kadrları, "Hərbi nəşriyyat"ın səyyar mətbəəsində "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin redaksiyasının əməkdaşlarının döyüşlərin xronikası kimi tarixləşdirdiyi səyyar qəzetləri xatırladım. Vətən müharibəsində istiqlal savaşının ruhunun eynisini gördüm...

Azərbaycanda Vətən müharibəsinin tarixi öyrəniləndə bu məqam da öyrəniləcək - hərbi mətbuatın döyüş tarixi kimi, ictimaiyyətlə əlaqələrin yeri, zamanına görə gərəklili bir çaları kimi...

Tədbir müddətində hər nə gördük, könlümüzə yatdı... Hər nə eşitdik, düşüncələrimizə hopdu...

Tofiq Fikrətin "İstiqlal marşı"nın mənə də çox dinləmişəm. Hər dinləyəndə türkçülüynün qüdrətindən mən də qürurlanmışam: "Ey sevgili millət, yaşa, var ol!" - sədasına türkün türkçülüyə xeyir-duası demişəm. Tədbirdən "İstiqlal marşı"nın fəlsəfəsinin mahiyyətini açan sənədli filmə baxanda Məmməd İlqar demişkən, "Nə könül duydu, nə göz əl çəkirdi", "Ey sevgili millət, yaşa, var ol!" müraciəti ilə "Ey qəhrəman millətin şanlı Vətəni!" müraciətinin doğmalığını orada da duyduq.

Türkiyədə "İstiqlal marşı" hər türkün, Türkiyəni sevənlərin ruhunun marşıdır. Bu marş ötən əsrin 20-ci illərinin tarixində də, yaddaşlarda da yaşadığımızın, yaşadığımızın carçısıdır. Bu marş Azərbaycanda da Türkiyədə sevildi kimi sevilir.

Azərbaycanda beynəlxalq tədbirlərin birində iştirak edən türk zabitanın Azərbaycan Himnini hansı sevgilərlə dinlədiyini heç zaman unutmaram. Tədbirdən sonra ona minnətdarlığımı bildirəndə "İstiqlal marşı"nın da belə dinləyirəm..." - demişdi...

Türkiyə "Görsəl Yapım" Mərkəzinin rəisi yarbay Oktay Tunçcan "Xalqla əlaqələr" üzrə iş müşavirliyi, Planlama və Analiz şöbəsinin rəisi albay Tahir Engin Bilgin fəaliyyət haqqında tezislər formatında söhbətləri yaddaşımıza hopdu.

Albay Zəki Aktürk tədbirdən sonra bizi necə dəyərlər, məxsusi qəbul etdi. Bu, doğmalığın, qardaşlığın təzahürü idi, sübhəsiz. Vətəndən danışdı, Türkiyə ilə Azərbaycanın tarixi qardaşlığından danışdı.

Albay Tahir Engin Bilginin qürurla danışdığı bir hadisəni dinlədik. İstiqlal savaşında heç kimin tanımadığı ana toxuduğu corabları mehmetçiklərə - döyüşən əsgərlərə göndərmiş. Bir müddət sonra həmin xanım artıq mehmetçiğin "əsgər anası" simvoluna çevrilmişdi və heç bir bayramda unudulmurdu. Onunla keçirilən görüşlər mehmetçiklərin Vətən sevgisini kükrədirdi. "Sevmişik, sevirik Vətəni, oğul. Vətəni sevin, Vətənsiz mən nəyə lazımım, siz nəyə lazımınız", - deyirdi ana. Bu ana xalq-ordu münasibətinin canlı tarixi idi - belə yaşayırdı, bu münasibət belə yaşadırdı. Ana son nəfəsindən sonra əsgəri sevgilərlə dəfn edildi. Mehmetçik (əsgər) dəfn edilirdi sanki.

Mehmetçiyi (əsgəri) bu səviyyədə ehtiramlarla əhatələnmə məmləkətdə, əlbəttə ki, dövlət bayrağı müqəddəslik mərtəbəsinə ucaldılır. Mehmetçiyə (əsgərə) ana olan Ana, əlbəttə ki, dünyadan tanımadığı mehmetçik (əsgər) oğullarının çiyinlərində köçür. Belə ana, əlbəttə ki, əsgəri sevgilərlə dəfn edilir.

Yadıma Vətən müharibəsində onların döyüşən orduya göndərdiyi corablar, əlcəklər, boğaz şalları düşdü. Yeni gözəl analogiya gözəl ovqat yaratdı - vətənsəvərlik, xalq-ordu münasibətləri Türkiyədə də, Azərbaycanda da gözəl qurulub, gözəl yaşadılır, gözəl yaşadılacaq...

Ruhumuzun tarixə tarixi borcu kimi Mustafa Kamal Atatürkün məzarını - qəbrini ziyarət etdik...

Xalqla əlaqələr (ictimaiyyətlə əlaqələr) xalq üçündü, dövlət üçündü, dövlətçilik üçündü. Bu səbəbdən bu əlaqələrə (əlaqələrə) dövlət səviyyəsində diqqət var, onlar hərbi xidmətin tərkib hissəsi kimi məsuliyyətlə yerinə yetirilir. Türkiyədə də, Azərbaycanda da...

Kapitan
Məhəmməd NƏSİRLİ
"Azərbaycan Ordusu"

26 İyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib

26 İyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Azərbaycan Ordusunun birlik, birləşmə, eləcə də xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər keçirilib.

Tədbirlərdə əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, dövlət himni səsləndirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki,

Hərbi orkestrlərin, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin, Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət

Hərb Oyunları Mərkəzində 26 İyun Silahlı Qüvvələr Gününe həsr olunan "Xalqımızı qalibyyətə aparan Ordu" adlı tədbir keçirilib.

Əzizağa Qənizadə çıxışında bildirib ki, Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıması nəticəsində Ordumuz ağır böhran vəziyyətindən xilas oldu. Nizami ordu yaradılması istiqamətində mühüm addımlar atıldı.

Prezident İlham Əliyev Ümummilli Liderin siyasətini uğurla davam etdirməsi nəticəsində ordumuz dünyanın ən müasir silah və texnikası ilə təchiz edildi. Qısa müddətdə hərbi hissələrin, ayrı-ayrı qoşun növlərinin formalaşdırılması tam başa çatdırıldı. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycan Ordusu düşməne öz gücünü

İdman

Cüdoçularımız Avropa birinciliyinin komanda yarışında bürünc medal qazanıblar

Xorvatiyanın Poreç şəhərində yeniyyət cüdoçular arasında Avropa birinciliyinin komanda yarışları keçirilib.

Azərbaycan cüdoçuları üçüncü yer uğrunda Polşa yığmasına 4:2 hesabı ilə qalib gələrək çempionatın bürünc medalını qazanıblar.

Yeniyyətme oğlanlardan ibarət milli komandamız fərdi yarışlarda 2 qızıl, 4 bürünc medal qazanaraq Avropa birinciliyində medal əyarına və sayına görə birinci yeri tutub. Ümumi komanda hesabında isə 3 qızıl, 1 gümüş və 4 bürünc medalla Azərbaycan yığması ikinci yeri tutub.

Boksçularımız beynəlxalq turnirdə 3 qızıl və 4 gümüş medal qazanıblar

Rumıniyanın Georgeni şəhərində yeniyyətme və məktəbli boksçular arasında keçirilən beynəlxalq turnirə yekun vurulub.

Azərbaycan millisi 12 ölkədən 212 idmançının qatıldığı yarışda 3 qızıl və 4 gümüş medalla başa vurub.

Oğlanlardan ibarət yığmamızın 2 boksçusu çempion tutuluna yiyələnib. Turnirdə 54 kiloqram çəki dərəcəsinə qüvvəsini sınayan Məhəmmədəli Aşırıyev finalda Florin Kaldararu (Rumıniya) ilə döyüşüb və 5:0 hesabı ilə inamlı qələbə qazanaraq fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb. Məhəmmədəli Qasımlı (57 kq) də finalda komanda yoldaşının uğurunu təkrarlayıb. Avropa birinciliyinin mükafatçısı həlledici görüşdə bolqarıstanlı Viktorio İliyevlə gücünü yoxlayıb. Döyüşü 5:0 hesabı ilə aktivinə yazan boksçumuz turniri birinci yerdə başa vurub.

Tacı Nəsimov (50 kq) isə yalnız finalda məğlub olaraq ikinci yeri tutub.

Qızlardan ibarət millinin heyətində isə Emili Rzayeva (70 kq) bütün rəqiblərindən güclü olub. O, finalda Maria Tanaseskuya (Rumıniya) qalib gələrək Azərbaycan Himnini səsləndirib.

Komandamızın heyətində Aysu İsmayılova (46 kq), Nərin Əlizadə (50 kq) və Aynur Mikayılova (52 kq) turniri gümüş medalla başa vurublar.

Beləliklə, yarışa 8 boksçu ilə yollanan Azərbaycan millisi turniri 7 medalla bitirib.

Gənc cüdoçumuz Avropa kuboku yarışında bürünc medal qazanıb

Bosniya və Herseqovində cüdo üzrə gənclər arasında Avropa kuboku yarışları keçirilib.

Turnirin ilk yarış günündə qızlar arasında 63 kiloqram çəki dərəcəsinə mübarizə aparan Azərbaycan cüdoçusu Aytac Qardaşxanlı bürünc medal qazanıb. O, həlledici mərhələdə fransalı rəqibi Yuliye Falqonu məğlub edib.

İdmançımız Ülvi Məmmədov Asiya çempionatında qüvvəsini sınayacaq

Beynəlxalq Şotokan Karate-do Federasiyasının yığma komandasının üzvü Ülvi Məmmədov böyüklər arasında keçiriləcək şotokan üzrə Asiya çempionatında iştirak edəcək.

Azərbaycan idmançısı mötəbər yarışa Beynəlxalq Şotokan Karate-do Federasiyasının vitse-prezidenti, 6-ci dan qara kəmə sahibi Rafael Məmmədovun və məşqçisi Elnur Əliyevin rəhbərliyi altında qatılacaq. Yarış iyulun 1-3-də Qırğızistanda keçiriləcək.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

hərbi hissələrdə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri, dəyirmi masalar, konfranslar, muzeylərə ekskursiyalar, o cümlədən kitab, foto və rəsm sərgiləri təşkil olunub, sənədli və bədii filmlər nümayiş etdirilib. Həmçinin hərbi qulluqçular şəhidlərimizin məzarlarını ziyarət edib, onların ailələri ilə görüşüblər.

Bayram tədbirlərində

Mərkəzinin, həmçinin mədəniyyət və incəsənət nümayəndələrinin, rayon mədəniyyət şöbələri kollektivlərinin iştirakı ilə konsert proqramları təqdim olunub.

***

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyinin təşkilatçılığı ilə Müdafiə Nazirliyinin Hərbi İdarəetmə İnstitutunun

Tədbirdə Müdafiə Nazirliyinin, dövlət Sərhəd Xidmətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Qarabağ müharibəsi veteranlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçılarında "44 gün, 44 an" adlı sənədli film nümayiş edildikdən sonra Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyinin rəisi ehtiyatda olan polkovnik

göstərdi və işğal edilmiş torpaqlarımızı azad etməyi bacardı".

Tədbirin sonunda Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri vətənpərvərliyi tərənnüm edən mahnılar ifa etdikdən sonra xatirə şəkilləri çəkilib.

Hüsniyyə İDRİSOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Silahlı Qüvvələr Gününe həsr olunan "Rəngli perimetr" adlı layihədə yer alan sərgiyə 44 rəsm əsəri vəsiqə qazanıb

Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində Müdafiə Nazirliyinin təşkilatçılığı, Mədəniyyət Nazirliyinin, Azərbaycan Könüllülər İctimai Birliyinin, ASAN Radio-nun dəstəyi ilə 26 İyun Silahlı Qüvvələr Gününe həsr olunan "Rəngli perimetr" adlı layihədə yer alan sərgiyə hazırlıq prosesində rəsm əsərlərinə baxış keçirilib. 5-15 yaş

arası uşaqlar və məktəblilərin kağız, kətan üzərində rəngli boyalarla çəkdiyi rəsmlərin əsas mövzusu düşməndən azad olunmuş Vətən torpağı, doğma yurd yerləri, rəşadətli Azərbaycan Ordusu və qədim Şuşa, azad Qarabağdır.

Xalq rəssamları Ağalı İbrahimov və Xanlar Əhmədov, Əməkdar incəsənət xadimi Ziyadxan Əli-

yev, Mədəniyyət Nazirliyinin Sərgi və qalereyalar sektorunun müdiri Aqşin Mirfeyzullazadə və Azərbaycan Könüllülər İctimai Birliyinin Mədəniyyət və incəsənət departamentinin rəhbəri Ülviyyə Bəbirli, o cümlədən Müdafiə Nazirliyinin nümayəndəsi Zəhra Usubovanın təmsil olunduqları münisiflər heyətinin qərarına əsasən mövzu, ideya, işlənmə

texnikası və üslub baxımından orijinallığı ilə seçilən 44 rəsm əsəri gələcəkdə açılacaq sərgidə nümayiş olunacaq.

44 rəsm əsərindən ibarət keçiriləcək sərgidə qaliblər 1-ci, 2-ci və 3-cü yerlər üzrə müəyyənləşəcək. Qaliblər diplomlar və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılacaq.

Lalə HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

Baş redaktorun müavini
kapitan
Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144, "Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

leytenant
Oruc MUSTAFAYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter markozində sahifələndirilib. "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalarla rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır. Qəzeti mod.gov.az sayından oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 713

Nüsxə 4673